

udsendt; men den skærper Appetitten. Kornerups Antydning af en Udgave af Grams lærde Korrespondance kan kun vække de gladeste Forventninger, og det er givet, at man i Otto Foss har den Mand, der magter at levere en tilhørende dansk Oversættelse, hvad vi nu næsten føler os berettiget til at forlange. Et andet Ønske man kunde fristes til at fremsætte, er en Udgave med dansk Oversættelse af Grams »Oratio de origine & statu rei litterariæ in Dania & Norvegia« og af Fortalen til »Cimbria litterata«. Der er saaledes Stof nok, hvis Danske Selskab til Nytaar 1944/45 vil fejre sit eget 200 Aars Jubilæum med et Værk af lignende Art som det, hvormed det har lykønsket Videnskabernes Selskab i 1942.

R. Paulli.

Det var naturligt, om Videnskabernes Selskab havde fejret sit 200 Aars Jubilæum ved at udgive en Fortsættelse af Molbechs berømte Fremstilling af Selskabets Historie indtil 1842, men da ingen af Selskabets nuværende Medlemmer magter at løfte Arven efter Molbech, er det et Held, at man i dets mangeaarige Forretningsfører Asger Lomholt har en Mand, der véd at tage den historiske Opgave op paa et andet Grundlag, nemlig ved Udgivelsen af *Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1742—1942. Samlinger til Selskabets Historie. I.* (Kbh. 1942, 648 Sider). Skønt Arbejdet først kunde paabegyndes i December 1941, forelaa paa Jubilæumsdagen 13. November 1942 et Kvartbind paa halvsyvende Hundrede Sider, illustreret med Portrætter og Faksimiler, og det afsluttende Bind II kan forhaabentlig ventes iaar. Værket er baseret paa en systematisk Gennemgang af Selskabets Arkiv, og overalt lægges Dokumenterne paa Bordet, saa at man gennem Aktstykker kan følge Selskabets og dets Funktioners Historie.

Der indledes med en Redegørelse for Selskabets Oprindelse; tre mindre Kapitler fortæller om Selskabets Navn, Segl og Diplom, et større om dets Medailler, og paa over 100 Sider behandles »Vedtægter og Forretningsorden«. Værkets personalhistoriske Parti indledes med Protektorerne af Kongehuset; sammen med Listerne over Medlemmerne (indenlandske og udenlandske ordentlige, Æresmedlemmer) faar man udførlig Besked om den skiftende Praksis ved Medlemsoptagelsen og Klassedelingen. Præsidenterne og Sekretærerne gøres til Genstand for udførlig monografisk Behandling i to store Afsnit paa ialt 150 Sider. Efter en Oversigt over Selskabets Legater slutter Bindet med et

Kapitel om Carlsbergfondet, hvis Stiftelse 1876 betegner et Vendepunkt i Selskabets Historie.

Skønt Værket efter sit Anlæg fortrinsvis skal være en Aktstykkесamling, er der dog meget Læsestof iblandt. I næsten alle Afsnit findes interessante Partier; der berettes om forunderlige, ikke altid flatterende, Episoder, og Personlighederne tegner sig skarpt gennem citerede Udtalelser i Betænkninger og Diskussionsindlæg, der giver udmærkede Bidrag til Karakteristik af danske Videnskabsmænd gennem to Aarhundreder. Listerne indeholder et stort personalhistorisk Stof, hvis Værdier fuldtud kan udnyttes, naar Registeret foreligger med Bind II. Heri kunde man ogsaa ønske som Bilag at faa trykt in extenso det Manuskript af H. C. Ørsted, som forefindes i Selskabets Arkiv, og som indeholder hans Antegnelser til Molbechs Historie; efter de Prøver at dømme, der citeres i Bind I, synes det at være af betydelig Interesse.

R. Paulli.

Maaske det betydningsfuldste Hverv, der er betroet Videnskaberne Selskab, er Valget af Carlsbergfondets Direktion. Carlsbergfondet er oprindeligt af J. C. Jacobsen bortadopteret til Selskabet, som efterhaanden i Plejebarnet har faaet en Slags Forsørger, der samtidig er blevet den store gode Fe for al dansk Videnskab overhovedet. Selskabets Jubilæum har Fondet fejret ved 13. November 1942 at udsende: *Carlsbergfondet. Carlsberg Laboratoriet, Videnskabelige Understøttelser, Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksberg, Ny Carlsbergfondet* (Kbh. 1942, 124 Sider) forfattet af Direktionens Formand Professor Johannes Pedersen under Medvirkning af Fondets Kontorchef E. Spang-Hanssen og dets Kvæstor C. Nyholm.

Om de første 50 Aar af Fondets Virksomhed er der 1930 udgivet et omfangsrigt, af flere Forfattere skrevet Værk, hvis forskellige Afsnit, tildels stærkt personligt prægede, indeholder en Mængde tekniske, finansielle, regnskabs- og bevillingsmæssige Enkeltheder af stor Interesse, foruden adskillige Træk til Belysning af de Personligheder, der har spillet ind i Fondets til Tider meget bevægede Historie. I mere overskuelig Form giver den nye Bog en kortfattet samlet Udsigt over Fondets Oprindelse og dets Udvikling ned til 1942, og paa enkelte Punkter bliver Kendskabet til Fondets Tilblivelse herigennem uddybet. Desuden behandles i særlige Afsnit Fondets Organisation og Økonomi, de enkelte Afdelingers Virksomhed: Carlsberg Laboratoriet, Afdeling B (det man i daglig Tale forstaar ved Carlsbergfondet), Frederiksborg-